

Ngày 27 tháng 6 năm 2019

Nhận định từ ông Phạm Hồng Hải, Tổng Giám đốc Ngân hàng HSBC Việt Nam, về Hiệp định tự do thương mại EU – Việt Nam

Hiệp định tự do thương mại giữa Liên minh châu Âu (EU) và Việt Nam (EVFTA) sẽ được ký kết tại Hà Nội vào ngày 30 tháng 6 năm 2019, tạo cơ hội tiếp cận sâu giữa Việt Nam với thị trường gồm 28 nước thành viên của EU. Là một ngân hàng mang sứ mệnh tài trợ thương mại quốc tế, HSBC rất hoan nghênh và chào đón Hiệp định này, một hiệp định mà chính Cao ủy châu Âu coi là tham vọng nhất mà EU từng ký với một quốc gia, phản ánh vị thế của Việt Nam khi là đối tác thương mại lớn thứ hai của EU trong khối ASEAN sau Singapore. Thương mại song phương giữa hai thị trường đã tăng hơn 20 lần trong hơn hai thập kỷ vừa qua với giá trị thương mại mỗi năm đạt gần 50 tỷ Euro, đưa châu Âu thành thị trường xuất khẩu lớn thứ hai của Việt Nam sau Mỹ.

EVFTA loại bỏ 99% thuế hải quan giữa hai bên trong đó 65% thuế hàng xuất khẩu từ EU sang Việt Nam được dỡ bỏ ngay khi hiệp định có hiệu lực, phần còn lại giảm theo lộ trình 10 năm. 71% thuế xuất khẩu từ Việt Nam qua EU được loại bỏ và phần còn lại giảm dần theo lộ trình 7 năm. Là hiệp định thế hệ mới, EVFTA bao gồm cả những điều khoản về bảo vệ sở hữu trí tuệ, tự do đầu tư và phát triển bền vững.

Các vòng đàm phán của EVFTA bắt đầu từ giữa năm 2012 tức là chính phủ hai bên, cộng đồng doanh nghiệp cũng đã có thời gian tương đối dài để chuẩn bị cho hiệp định này trước khi đi vào thực hiện. Chúng tôi kỳ vọng Hiệp định sẽ gia tăng trung bình 0,1% (dao động trong khoảng 0,0 – 0,3%) GDP thực sự của Việt Nam mỗi năm chỉ nhờ vào các tác động thương mại thuần túy. Một khi đi vào thực hiện hoàn toàn, những tiêu chuẩn cao của EVFTA sẽ thúc đẩy tốc độ cải cách và hội nhập quốc tế của Việt Nam. Cao ủy châu Âu ước tính xuất khẩu của Việt Nam vào châu Âu sẽ tăng trưởng vào khoảng 18%, theo tính toán sẽ mở rộng thặng dư thương mại của Việt Nam với châu Âu. Đầu tư trực tiếp từ châu Âu tới Việt Nam, dưới tác động của Hiệp định, cũng sẽ gia tăng tăng trưởng của Việt Nam, trên cơ sở đầu tư trung bình của Liên minh châu Âu vào Việt Nam đạt trung bình gần 800 triệu đô la Mỹ trong khoảng từ 2010 tới 2017.

Những cam kết mở cửa mạnh mẽ trong Hiệp định sẽ giúp mở cửa hơn nữa thị trường xuất khẩu cho Việt Nam, đặc biệt những hàng dệt may, nông thủy sản, đồ gỗ. Theo các nhà phân tích của HSBC, các ngành như may mặc và da giày của Việt Nam được kỳ vọng hưởng lợi nhiều nhất từ Hiệp định. Xuất khẩu may mặc và da giày của Việt Nam sang châu Âu đạt gần 9 tỷ đô la Mỹ trong năm 2018 trong khi thuế suất trung bình châu Âu áp cho các sản phẩm này ở mức 9%. Những mức thuế quan này sẽ được dỡ bỏ trong vòng ba năm hoặc ngay lập tức sau khi EVFTA có hiệu lực đối với những hàng hóa ít nhạy cảm.

Bên cạnh những lợi ích, chúng ta cần nhận thức rằng Việt Nam cần phải xây dựng một ngành công nghiệp dệt may nội địa (mang ý nghĩa giảm các thành tố nhập khẩu) để có thể tận dụng được hết những lợi ích này. Yêu cầu rất nghiêm khắc về xuất xứ hàng hóa đối với các sản phẩm may mặc nhập khẩu vào châu Âu có thể làm giảm các lợi ích đối với Việt Nam khi phần lớn các nguyên liệu chính đều được nhập khẩu từ các quốc gia khác.

Hiện tại chỉ có các doanh nghiệp có quy mô sản xuất lớn và doanh nghiệp FDI có khả năng đáp ứng được tỷ lệ tự chủ nguồn nguyên phụ liệu tuân thủ quy tắc xuất xứ của Hiệp định. Bên cạnh việc doanh nghiệp cần tự phát triển nội tại, những quy định hướng dẫn và hoạt động của Chính phủ giúp cung cấp thông tin và nâng cao nhận thức cho doanh nghiệp về hiệp định này là hết sức cần thiết, như quy hoạch phát triển ngành công nghiệp phụ trợ, hướng dẫn về cam kết của Việt Nam đối với EVFTA, những gì doanh nghiệp cần làm, cụ thể cam kết về môi trường, bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, xuất xứ hàng hóa v.v... Bên cạnh đó những cải cách triệt để về hành chính nhằm tháo gỡ những thủ tục về xuất nhập khẩu cho doanh nghiệp, việc hoàn thiện khung pháp lý để đáp ứng những điều kiện về lao động, môi trường, sở hữu trí tuệ phù hợp với chuẩn mực quốc tế và châu Âu cần được coi là một ưu tiên.

Đặt sang bên cạnh tất cả các lợi ích kinh tế mà Hiệp định EVFTA mang lại, tôi rất hoan nghênh những yếu tố phát triển bền vững mà Hiệp định bao hàm như cam kết thực hiện Hiệp định về biến đổi khí hậu Paris, cam kết tôn trọng và thực hiện những quy tắc của tổ chức lao động quốc tế ILO liên quan tới quyền cơ bản của người lao động. EVFTA vẫn là một Hiệp định mà Việt Nam đã mong chờ mà tôi tin Việt Nam sẽ tận dụng những lợi ích và khắc phục những thách thức để thúc đẩy đất nước trên con đường phát triển bền vững.